

НЕБЕЗПЕЧНІ ГРИБИ

Гриби – це дарунок лісу, але водночас вони є небезпечним продуктом харчування, який може призвести до отруєння, а інколи й смерті.

Різні види отруйних грибів з'являються з ранньої весни і до пізньої осені, у зв'язку з чим і отруєння трапляються протягом усього вегетаційного періоду. Можна сказати, що деякі з них подібні до *їстівних*: білий гриб та жовчний гриб, підосичник та мухомор червоний, печериця та пантерний мухомор, сиріїжка та бліда поганка. Небезпечні гриби мають поганий запах.

В Україні зустрічається близько 80 видів неїстівних шапинкових грибів. Приблизно 20 із них - особливо небезпечні для життя людини.

Гриби смертельно отруйні:

Мухомор зелений, бліда поганка: колір пластинок білий. М'якуш – білий, солодкий, спочатку без особливого запаху, пізніше з неприємним запахом. При розрізуванні на повітрі не змінюється, спорова маса біла. Спори безбарвні, гладенькі, широкоовальні, майже кулясті, з великою флуоресціюючою краплею. Ніжка донизу поступово потовщується, біла або оливкувата-мережчата, з порожниною, з широким, зверху гладеньким жовтуватим, з внутрішнього боку рубчастим білим кільцем, внизу з вільною, мішкуватою, з нерівним, лопатеподібним краєм.

Опеньок сірчано-жовтий несправжній: колір пластинок сірчано-жовті, згодом зеленувато-коричневий. М'якуш сірчано-жовтий. Спорова маса коричнева. Спори гладенькі. Ніжка з кільцем, сірчано-жовта, темно-волокниста, порожня.

Волоконниця патуїяра, плутка: колір пластинок рожевий з часом коричнюватий, м'якуша – білий, згодом жовтуватий, на повітрі не змінюється, спорової маси - коричневої. Ніжка без кільця.

Гриби отруйні:

Мухомор білий смердючий: колір пластинок білий. М'якуш – білий, при розрізуванні колір не змінюється, з дуже неприємним запахом. Спорова маса біла. Спори кулясті, гладенькі. Ніжка циліндрична, з бульбою, волокниста, волокнисто-шерстиста, щільна, з тонким, волохатим, нестійким кільцем, яке швидко зникає, біля основи з вільною, мішечкоподібною, з нерівним краєм.

Мухомор червоний: колір пластинок білий. М'якуш білий, у периферичному шарі тканини шапки жовтуватий без особливого запаху. Спорова маса біла. Спори широкоовальні. Ніжка циліндрична, з великою

бульбою, щільна, пізніше з порожниною, гола з широким білим (по краю жовтим) кільцем, з приростою у вигляді концентричних, бородавчастолускатих смуг.

Мухомор пантерний: колір пластинок білий. М'якуш білий, з неприємним запахом. Спорова маса біла. Спори еліпсоподібні, гладенькі. Ніжка циліндрична, внизу з складчастою бульбою, порожня, біла, тонковолокниста, з білим вузьким кільцем та з приростою з вільним краєм.

Опеньок цегляно-червоний, несправжній: колір пластинок сірий, з часом буровато-зеленкуватий. М'якуш – сіро-жовтий, спорова маса – коричнева. Ніжка з кільцем.

Печериця рудіюча отруйна: колір пластинок рожеві, з віком коричневі. М'якуш шапки білий, бруднувато-білий, м'якуш ніжки — біля основи жовтуватий із запахом карболової кислоти, у сухих плодових тілах сіруватий з легким фіолетовим відтінком, при розрізуванні на повітрі м'якуш ніжки жовтіє, а біля основи — оранжевіє. Спорова маса коричнева. Ніжка дорівнює діаметру шапки або коротша, порожня, кольору шапки, біля основи жовта, гладенька. Кільце вузьке, товсте, повисле, біле, по краю жовтувате, нестійке.

Причини отруєння:

- вживання отруйних грибів;
- неправильне приготування їстівних грибів;
- споживання старих або зіпсованих грибів;
- вживання грибів, що мають отруйних «двійників» або якщо вони зібрані у місцях захоронення токсичних речовин (поліетиленових пляшок, пакетів, залишків фарб, лаків, аерозолів, добрив, померлих тварин).

Симптоми отруєння: нудота; блювота; біль у животі; галюцинації; розлад або втрата свідомості; порушення дихання та серцевої діяльності; розлад шлунку; підвищення температури тіла.

Перша допомога при отруєнні грибами:

- викличте "Швидку медичну допомогу".
- одночасно, не очікуючи її прибуття, негайно промийте шлунок: випийте 5-6 склянок кип'яченої води або блідо-рожевого розчину марганцівки; натисніть пальцями на корінь язика, щоб викликати блювоту; прийміть активоване вугілля (4-5 пігулок).
- після надання первинної допомоги: дайте випити потерпілому міцний чай, каву, або злегка підсолену воду, відновлюючи тим самим

водно-сольовий баланс; покладіть на живіт і до ніг потерпілого грілки для полегшення його стану.

- з'ясуйте, хто вживав разом із постраждалим гриби, проведіть профілактичні заходи.

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

- отруєння грибами дуже важко піддається лікуванню. Багато залежить від своєчасного надання кваліфікованої допомоги потерпілому.

- щоб уникнути небезпеки, краще купуйте сертифіковані гриби в магазині або зовсім виключіть їх з харчування. Без грибів можна прожити.

- не впевнені, що знаєте гриб, - викиньте його, яким би апетитним на вигляд він не здавався.

- ніколи не збирайте гриби поблизу транспортних магістралей, на промислових пустирях, колишніх смітниках, в хімічно та радіаційно небезпечних зонах

- якщо ж ви все-таки вирішили ризикнути своїм та своїх близьких здоров'ям та життям і поласувати дикорослими грибами, не полініуйтеся – навідайтесь до лісгоспу і покажіть свою «здобич» досвідченим спеціалістам-грибникам або зверніться до пункту перевірки грибів на міському ринку.

- ні в якому разі не можна пробувати сирі гриби на смак, або довіряти опису запаху, типового для якогось гриба. Він мінливий.

**Навчально-методичний центр цивільного захисту та безпеки життєдіяльності
Чернігівської області**